

СТАН МІЖНАРОДНИХ РЕЗЕРВІВ УКРАЇНИ

Досвід зарубіжних країн свідчить про те, що ефективне поєднання різноманітних інструментів монетарної політики створює підґрунтя для ефективного використання можливостей для економічного зростання, вирішення проблеми тимчасової нестачі ліквідності банківської системи, що у свою чергу мінімізує ризики виникнення кризи платоспроможності банків. Одним із таких інструментів є міжнародні резерви, що використовуються центральними банками для здійснення інтервенцій на валютному ринку.

Таблиця 1

Структура та обсяги міжнародних резервів України за 2015-2017 рр.

Показники міжнародних резервів	Обсяг, млн. дол. США			Структура, %			Темп приросту 2015-2017 рр., %
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	
Резервна позиція в МВФ	0,03	0,03	0,03	0,00023	0,00019	0,00016	0,00
Резерви в іноземній валюті	12359,23	11893,74	14834,95	92,93	76,54	79,60	20,03
Золото	931,91	941,71	1045,62	7,01	6,06	5,61	12,20
Спеціальні права запозичення (СПЗ)	8,82	2703,85	2756,88	0,07	17,40	14,79	31157,14
Всього: офіційні резервні активи	13299,99	15539,33	18637,48	100,00	100,00	100,00	40,13

Джерело: систематизовано авторами за даними [1]

В Україні міжнародні резерви НБУ спрямовує на досягнення стабільності валютного ринку, стримування коливань валютного курсу, забезпечення надійності банківської системи зокрема та стабільності національної грошової одиниці загалом. Від наявності (обсягів та структури) міжнародних резервів залежить спроможність НБУ ефективно здійснювати валютні інтервенції та підтримувати стабільність курсу гривні. Інформацію про структуру та обсяги міжнародних резервів України за 2015-2017 рр. систематизовано в табл. 1.

Раціональне використання міжнародних резервів дозволяє НБУ забезпечувати прогнозованість фінансової ситуації на валютному ринку та в країні загалом. Офіційні резервні активи України, тобто міжнародні резерви, що є у розпорядженні НБУ, мають стійку тенденцію до зростання – темп приросту за 2015-2017 рр. становить 40,13%. Така динаміка є позитивною та бажаною, адже дає змогу НБУ вміло «гасити» коливання на валютному ринку задля досягнення цілей монетарної політики. Варто зазначити, що в 2017 р. така динаміка була досягнута передусім через розміщення СПЗ, також спостерігаємо збільшення резервів в іноземній валюті і збільшення темпів приросту резервів у золоті. Основу міжнародних резервів України становлять резерви в іноземній валюті (79,60% у 2017 р.), частка яких зменшилася із 92,93% у 2015 р. до поточного рівня. У цей же час НБУ реструктурував міжнародні резерви у напрямі збільшення частки СПЗ із 0,07% до 14,79%, тобто завдяки співпраці з міжнародними фінансово-кредитними організаціями наповнив власні міжнародні резерви (зокрема завдяки співпраці з МВФ). Частка інших елементів у структурі міжнародних резервів України практично не змінилася.

Отже, можемо стверджувати, що політика формування та управління міжнародними резервами НБУ створює умови не лише для цінової, а й для фінансової стабільності в Україні у короткотерміновій перспективі.

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.